

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

DIENNIK CZESTOCHOWSKI

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI POSWIĘCONY
SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

Redakcja w Warszawie, Łódź, Poznań, Wrocław, Katowice, Lublin, Białystok, Łomża, Ostrowiec, Kielce, Radom, Siedlce, Puławy, Zamość, Lubartów, Tarnobrzeg, Żyrardów, Płońsk, Ostrołęka, Ciechanów, Mława, Sierpc, Grójec, Żywiec, Nowy Sącz, Kraków, Tarnobrzeg, Żyrardów, Płońsk, Ostrołęka, Ciechanów, Mława, Sierpc, Grójec, Żywiec, Nowy Sącz, Kraków.

Ceny ogłoszeń: Za pierwszą jednogospaltową lub jego miejsce: przed tekstem k. 40, na 2 i 3 kol. po k. 25, na 4 kol. po k. 15. Drobnio ogłoszenia po k. 3, za wyraz. Najtańsze ogłoszenia kop. 20. Ogłoszenia treści matrymonialnej o 50% drożej.

Redakcja i Administracja: Czeszochowa, II-ga Aleja № 38 — Telefon № 50.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 8-10 wieczorem. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 8-10 wieczorem. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Biuro: w Zawierciu w kolumnie p. Z. Nubińskiej i w Rakowie u p. A. Witeszczyka. Cena pojedynczego numeru kop. 3.

UWAGA: Ogłoszenia przyjęte po godzinie 6-ej wieczorem kosztują 50 procent drożej.

II-ga Aleja № 38. — TELEFON № 4-97.

TEATR „URANJA”

pod zarządkiem A. KRZEMIŃSKIEGO

BRITANICUS

Smutna historia okrucieństwa ludzkiego
Dramat historyczny w kolorach, w 2-oh częściach.
Przeziwicy kinematografu (komedia)
Dziennik Pathe № 193 b. — Ilustracja chwili bieżącej.

NA SCENIE

Występy tarycy polskiej pod reżyserją W. Ryńkowskiego, artyści teatru lubelskiego

Zacisze domowe

— Krotkocwila w 1-ym akcie —
Zmiana programu w środy i soboty

TEATR „ODEON” W. Krzemińskiego

II-ga Aleja 43. Telefon 4-77. Program od środy I do piątku 3 Stycznia 1913 roku (włącznie)

Zabójcza tajemnica

Dramat z życia w 3-ch częściach.
Część I-sza. Odrożony ślub, II-ga. Wypadek, III-cia. Przebacz dziecku...
AZDROŚĆ MAKSA
Kronika Gaumont'a
Przeгляд chwili bieżącej.
LINDERA. — **Nad morzem lodu wiecznego** (Podróż.)
Humoretki w 1-ym akcie

II-ga Aleja № 19. TEATR PARYSKI

Kinematograf
Telefon 334. Program od Wtorku 31 Grudnia do Piątku 3 Stycznia 1913 roku. (włącznie)

KRONIKA GAUMONT'A (Aktual. chwili bieżącej) II-ga w pieniądzech szarych (komedia)

TRAGICZNE ZARĘCZYNINY

— dramat w 3-ch częściach —
Historia pewnego rozwodu — (bardzo komiczne)

NOWY ROK

Obrazek ludowy ze śpiewami i tań. w 1-ym akcie

Dr. Z. Bem

powrócił na stałe
bierze chorych jak dawniej od 8-9 rano
3-5 p. p.
poroby wewnętrzne, weneryczne i dziecięce.
Aleja III № 53, telefon 579.

PIWA-EXPORTOWE, PILZENSKIE, STOŁOWE, FENIX-K SZWEDE = CZESTOCHOWA

Magina Mamłokówna

lekarzka-dentystka
Teatralna 13 m. 5.
bierze odg. 9-1 rano i od 3-7 w

Michał BRECZNICA

lekarz
bierze od 10-11 rano i od 3-7 p. p.
bierze ból, Płomy, Zęby straszone bez podniecia. Uwaga: Cony małe, niekto, dostępną i dla najcięższych.

Dr. Natalia Neufeld

specjalizacji w klinikach paryskich
bierze i wewnętrznych od 10-ej do 11 i od 3-ej do 5-ej po południu
II-ga Aleja № 28 i piętro Telefon 592

Br. MUSZYŃSKI

lekarz dentysta
w Czeszochowie.
III Aleja № 67 tel. 149.
dom W-go Blaskiewiczza
bierze. Złote pomy, złote zęby, złote rony i t. d.
bierze od 9-1 i od 3-7. Do 9 rano nowomianych bezpłatnie.

Dr. Paweł BRONIAŁOWSKI

wy-Rynek Nr. 3. — Telefon Nr. 33.
bierze choroby i wronogęzności
bierze od 8-11 rano i od 3-7 p. p.
bierze od 2-3 po południu. — Stosownie
bierze przykroć wódkę Czapiewicza (NATA 300 i 314.)

Współdzielczość

w 1912 r.

W Anglii ruch zrodzający stowarzyszenia spożywcze rozwija się i wzmagają. Wraz z nieustannie obrót stowarzyszeń, przyczem liczba tych ostatnich maleje.
Jeżeli porównamy te cyfry z wynikami w r. 1905 otrzymamy, widzimy, że zamiast 1457 stowarzyszeń jest ich teraz 1408, ale liczba członków wzrosła od 2,153 000 do 2,642,000, a sprze dają za 1886 mil. fr., zamiast 1540 mil.

fr. co daje bardzo wielką przeciętną cyfrę na każde stowarzyszenie (1880 członków, 144,000 fr. obrotu, czyli 718 fr. na członka). Ostatnia cyfra wykazuje jednak od lat kilku tendencję do obniżenia się.

Jest to jedyna plama na tym świetlanym obrazie.
Cyfra obrotów obu Hurtowni angielskiej i szkockiej wzrosła od 700 milionów franków do blisko 900 milionów franków.

Moznaby tu przytoczyć fakt, sam przez się mało znaczący, który pozwala nam jednak zdać sobie sprawę z siły i niebezpieczeństwa takiej koncentracji. W ostatnich czasach ogłoszono w hrabstwie Cambridge (Kembriż) sprzedaż 300 hektarów ziemi. Hrabstwo chciało go kupić i rozparcelować między drobnych właścicieli, stosownie do ostatnich praw angielskich dotyczących małej własności.

Lecz Hurtownia w Manchester (Manchester) nabyła wszystko za cenę blisko 750,000 fran. ku wielkiemu niezadowoleniu właścicieli i drobnych rolników, oczekujących poprawy swego losu. Widzimy tu ciekawy przykład, jak własność zbiorowa walczy z małą prywatną własnością, a raczej nie pozwala jej żyć.

Znaczące postępy zrobiły nie tylko stowarzyszenia spożywcze, lecz także wytwórcze — cokolwiek dałoby się o tem powiedzieć.

Z 385 milionów franków w r. 1905 obroty ich wzrosły do 650 mil. fr. w r. 1911, przystoż ten wynosił blisko 70 pr. podczas gdy przystoż w stowarzyszeniach spożywczych wynosił tylko 12 pr.

Ogromna ta cyfra rozkłada się w następujący sposób:

Stow. spożywcze	320 mil.
Hurtownie	240 "
Młyny i piekarnie	50 "
Robotn. stowarz.	40 "

Razem 650 mil.

Ważny pod uwagę, że Anglicy zaliczają do działu wytwórczości więcej działów, aniżeli my — a mianowicie: piekarnie i rzeźnię.

Niemcy usiłują dogonić Anglię na polu kooperacji tak, jak w marynarce i przemyśle, — możliwe, że im się to uda. Trudniej tam zaprowadzić stowarzyszenia, gdyż stowarzyszenia są podzielone na różne federacje. Sam Główny Związek liczy 1182 stowarzyszenia, z 1,328,000 członkami i 447,000,000 fr. obrotu lecz istnieje jeszcze wiele innych stowarzyszeń, mających około 1,500,000 członków 500,000,000 fr. obrotu. Hurtownia ich w Hamburgu robi około 137 milionów franków obrotu.

Zamówienie do rzeczy koleśalnych, tak rozwinięte w Niemczech, objawia się powstaniem ogromnych stowarzyszeń. — Stowarzyszenie we Wrocławiu ma blisko 100,000 członków w Hamburgu — 60,000. Zjednoczenie 3 stowarzyszeń berlińskich liczy 50,000 członków.

Austro-Węgry, Włochy i nawet Rosja podążają za nimi szybkim krokiem. Mniejsze kraje: Szwajcaria, Belgja, Holandia, Danja, Finlandja również nie dają się wyprzedzić.

W Szwajcarii kooperacja jest obecnie istotnym organem życia narodowego. — Liczy ona 350 stow. spożywczych wraz z 224,000 rodzin, co przedstawia blisko trzecią część ogółu ludności w kraju — (znaczną większość jest w miastach) i 110 mil. fr. obrotu, co daje pokazną sumę 500 fr. na członka mniej wprawdzie, niżeli w Anglii, lecz więcej, niż we wszystkich pozostałych krajach.

Kafie i roboty zdunisko

L. Nieprzecki i Federowicz

w Czeszochowie,
Teatralna 54, telefon 321.

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamiennarski i Sztukatorski

KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI

WYKONYWA
RZEZBY POMNIKI, ROBOTY WOOD.
WŁAŚNE I ROZCIELNE.

Wszystkie roboty artystyczne na stędnym stędnym kamieniarskim i rzeźbiarskim. Ceny Najprzystępniejszej.

Z D Z I S Ł A W R Y L S K I

CZESTOCHOWA, ALEJA II-ga Nr. 20. TELEFON Nr. 93.

Posadzki Terakotowe

STALE na SKŁADZIE

PISMO OGÓLNO SPORTOWE ILLUSTROWANE

"SPORT"

--- Wydawnictwa IV rok ---

Wychodzi 1-go i 15-go każdego miesiąca z dodatkami w sezonie

pod redakcją ALEKSANDRA DRACA

"SPORT" poświęcony jest wszystkim, bez wyjątku, odłamom sportu, w pierwszym jednak rzędzie uwzględnia automobilizm, sport konny, wioślarstwo, lotnictwo, cyklistykę, gry ruchowe, sporty zimowe i t. p. Jest organem od nikogo niezależnym, stoi na straży korporacji sportowych, wypowiada swe zdanie śmiało i odważnie.

Artykuły wstępne, powieści sportowe, feljetyony, korespondencje, bogata kronika sportowa, satyra i humor i t. p. Wszyscy prenumeratorzy "SPORTU" w r. 1913 otrzymywać będą co miesiąc jako premium pismo

"Lotnik i Automobilista"

bogato ilustrowane o kilkudziesięciu stronach.

Pozatem wszyscy prenumeratorzy "SPORTU" mają prawo uczestniczyć w konkursach organizowanych przez Redakcję z nagrodami około rb. 500.

Prenumerata wynosi: Rocznie rb. 5 (z odnośnieniem do domu i z przesyłką pocztową), półrocznie rb. 3.

Redakcja i Administracja w Warszawie, Nowy-Swiat Nr. 38, telefonu 230-88.

Biurowo Ogłoszeń przy Administracji "SPORTU" przyjmuje ogłoszenia do wszystkich pism na najdogodniejszych warunkach.

Spróbujcie, a przekonacie się, że najlepszy KONIAK ROSTOMOWA można dostać wszędzie.

PRACOWNIA sukien i kostiumów damskich **KARWOWSKIEJ** Teatralna № 23, m. 37. Przyjmują mundarki dla pensjonarek

H. IMICH w CZESTOCHOWIE II Aleja 16, obok Głównego Kolejącego - Telefon 48 - **Pokost Farby** wszelkiego rodzaju - Gipsy różnych marek - Cement ogniotrwały krajowy i zagraniczny. hurtowo i detalicznie po cenach najprzystępniejszych.

TYSIĄCE POZBAWIONYCH

Reumatyzmu, bólu w boku - krzyża pacierzowego grzbietu, piersi, kaszlu i wszelkiego przeziębienia, przez radykalny środek przeciwko tym dolegliwościom, **Plaster Benzona** firmy **Siburg i Dzonson** oporezwy w bóle w parę godzin ustępują.

TRZEBA się ogłaszać

Kto chce:

ozenić się, zamążyć wyjechać, kupić lub sprzedać domy, place, ziemię, handel, gospodarstwo, pożyczyc pieniądze, podać cośkolwiek do wiadomości,

Kto szuka:

posady, służy, pracy, mieszkania, zbytu towarów, reklamy,

Kto potrzebuje:

inżynierów, urzędników, techników, leśników, pomocników, pokojówek, kucharzy, kucharzy, służby

Ogłaszać się zaś najlepiej

GOŃCU CZĘSTOCHOWSKIM

gdyż **Goniec Częstochowski** jest

najstarszem i Najwięcej rozpowszechnionem

PISMEM

codziennem

CZĘSTOCHOWIE,

Noworadomsku,

Poraju, Myszkowie,

Zawierciu,

w całej gubernji

PIOTRKOWSKIEJ

i innych okolicach.

Sprzedam urządzenie składowe na Okulskim Grosu. Władomosc w Bartoska 2939

Rozkład jazdy Droga Żelazna W. W. (Częstochowa)

Czas Warszawski.

Odechodzą do Warszawy	1214	126	258	546	Kur. 9 ³²	11 ²⁹	352	630
" " Sosnowca i Granicy	1226	Kur. 404	647	927	1146	243	51	730
" " Piotrkow								920
Przychodzą z Warszawy	1218	Kur. 358	637	852	1137	233	541	Kur. 720
" " Sosnowca i Gry	1185	126	252	536	926	1119	342	652
" " z Piotrkowa								858

Droga Żel. Herby Kielce

Odechodzą do Kielc	9 ²	643	" " do Herbów	8 ¹⁵	12 ¹⁸	9 ³⁰	714
Przychodzą z Kielc	12 ¹⁸	714	" " z Herbów	9 ⁰²	10 ⁰⁵	643	839

Podkreślony czarną linią noc od 6 w. do 6 r.

Piąty Rok Wydawnictwa

"Dzień"

GAZETA BEZPARTYJNA.

Pod redakcją Stefana Górskiego.

"DZIEŃ" reprezentuje kierunek demokratyczny i stoi na gruncie wyraznie narodowym. Bion kraju naszego przed zalewem żydowskim. Popiera handel i przemysł polski. Stoi na straży ziemi polskiej przed zachłannością niemiecką.

"DZIEŃ" na rok 1913 ofiarowuje swoim prenumeratorom cenę

BEZPŁATNE PREMIUM

ATLAS GEOGRAFICZNY EUROPY

złożony z 20 pięknie wykonanych w kolorach map i 4 stronice tablic statystycznych, obrazujących stan militarny, kulturalny i ekonomiczny narodów obecnych. Atlas zawiera następujące mapy: Ogólna mapa Europy. Królestwo Polskie. Mapa gub. Chełmskiej. Rosja. Rosja zachodnia. Rosja centralna. Rosja południowa. Austro-Węgry. Galicja i Węgry. Niemcy. Państwa Bałkańskie. Anglia. Francja. Włochy górne. Włochy dolne. Hiszpanja i Portugalia. Szwajcaria. Danja. Belgja. Szwecja i Norwegja.

Mapy zawierają dokładne oznaczenie miast, kolei, granic, gór i rzek.

Atlas który bezpłatnie otrzymają wszyscy prenumeratorzy "DNIA" przedstawia wartość kilku rubli.

Prenumeratory, opłacając "Dzień" z góry na rok 918, otrzymają Atlas natychmiast przy wnieśieniu przedpłaty. Prenumeratory kwartalni i półroczni otrzymają bezpłatnie Atlas Europy przy uiszczaniu ostatniej raty prenumeryacyjnej w roku 1913.

"DZIEŃ" oprócz śmiało pisanych artykułów wstępnych, feljetonów, własnej obsługi telegraficznej i kromkarskiej, daje w tekście pisma

SZESZĆ TYGODNIKÓW.

poświęconych: prowincji, Litwie i Rusi, nauce, literaturze i sztuce, kolonizm polskimi, ruchowi spółdzielczemu i rolnictwu.

Prenumerowanie "DNIA" zastępuje z tymczasem i półrocznym.

W "DNIU" biorą udział wybitne sily literackie i publicystyczne. Wiodącach "DZIEŃ" zamieszcza oryginalne powieści i nowele.

Adres wydawnictwa: WARSZAWA, WARECKA Nr. 15.

WARUNKI PRENUMERATY:

W Warszawie: Rocznie rb. 6.60, półrocznie rb. 3.30, kwartalnie rb. 1.65, miesięcznie kop. 55. Za odnośnieniem do domu kop. 5 miesięcznie.

Na prowincji i w cesarstwie: Rocznie rb. 9, półrocznie rb. 4.50, kwartalnie 2.25, miesięcznie kop. 75.

Zagranicą: Rocznie rb. 14, półrocznie rb. 7, kwartalnie rb. 3.50, miesięcznie rb. 1.20

Prenumeratory opłacający i edycją Atlas w Administracji "DNIA" żadnych dodatkowych kosztów nie ponoszą.

Prenumeratory przesyłki Atlas otrzymują pocztą uszczęploną 50 kop. na koszty przesyłki i opakowania. Kto pragnie otrzymać Atlas pięknie oprawny w angielskie płótno na kosztu oprawy płaci 1 rb.

ROK XXXVIII ISTNIENIA.

BIESIADA LITERACKA

DAJE ZUPEŁNIE BEZPŁATNIE PREMIUM NADZWYKZAJNE.

12 Dużych tomów najcenniejszych powieści i romansów znakomitych autorów polskich i obcych

Redaktor i Wydawca **MICHAŁ SYNORADZKI.**

Biesiada Literacka obejmuje wszystkie rodzaje literatury pięknej chwilę bieżącą wszechświatową i wiedzę gruntowną w formie popularnej, słowem wszystko, co stanowi nieodzowną potrzebę umysłu inteligentnego.

Biesiada Literacka szczególnie uwzględnia dzieje ojczyste, zwłaszcza porzobrowe i pamiętki narodowe.

Biesiada Literacka wszystkie artykuły obficie ilustruje.

Biesiada Literacka rozpoczyna w r. 1913 druk pracy ilustrowanej p. **GROBY POLSKIE**, zawierającej zyciorysy uczestników powstania 1863 r. poległych w boju, skazanych na wygnanie, straconych i t. p.

PREMIUM BEZPŁATNE 12 dużych tomów wyborowych powieści i romansów otrzymują bezpłatnie wszyscy prenumeratorzy.

W roku 1913 damy w zupełności szereg znakomitych powieści oryginalnych, które ze względu cenzuralnych były dotąd znane zaledwie skróceniu: **Miechala Czajkowskiego**, **"Hetman Ukrainy"**, **Wernyhora Bolesławskiego**, **"Zagadki"** osnutą na tie wypadków 1863 r.; i inne: **nadto powieści Synoradzkiego, Gajdolewicz, Lama, Bykowski, Łosiński, Kuczkowski, Przyborskiego, Wilczyńskiego, Wiktor Hugo, Dumasa, Dickens, Coopera, Feola, i arcydzieła innych autorów. Z tych dodatkowych zupełnie bezpłatnie książek, szybko utworzą się doborowa biblioteka trwałej wartości, kształcąca serce i umysł.**

WARUNKI PRENUMERATY: w Warszawie: rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 kop. 50 na prowincji: rb. 8, " " rb. 4, " " rb. 2.

Zagranicą rocznie rb. 10

Oprawa wyborna, za złoceniami wysłkami na tie barwnem, dodawanych jako premium powieści: 3 tomów 60 k. 6 tom 1 rb., 2 tom 2 rb.

Na żądanie Administracja wysyła numer okazowy bezpłatnie

Adres redakcy i administracy: **PLAC WARECKI 4, Telefon 78-44**

Rzemieślnicy! zapisujecie się do kooperatywy żelaznej.

Kierownik Literacki **F. J. GALINSKI**

Redaktor i Wydawca **F. D. WILKOSZEWSKI**

Druk **F. D. WILKOSZEWSKIEGO** w Częstochowie